

/አመልካች/ በአንድነትና በነጠላ ሊከፈለኝ ይገባል በማለት መጠየቁ አግባብነት ያለው ሆኖ አልተገኘም።

የሰ/መ/ቁ. 28865

ህዳር 24 ቀን 2000 ዓ.ም

ሲጠቃለልም ተጠሪ በአመልካች ላይ ያቀረበው ክስ ከውል ውጭ በሌላ ግንኙነት ሆኖ አመልካችም በዚህ መልሱ ኃላፊ መሆን እንዳለበት የተረጋገጠ ቢሆንም አመልካች በፈጸመው ጥፋት ምክንያት በተጠሪ ላይ ጉዳት ደርሶ ከሆነ ይህን ጉዳት ተጠሪ አስልቶና ለይቶ ካሳ እንዲከፈለው መጠየቅ ሲገባው በዚህ መልኩ ክስ ባልቀረበበት ሁኔታ ከተለያየ የክስ ምክንያት የመነጨውን የሁለቱን ተከላካዮች ኃላፊነት በመቀላቀል የውል ግዴታ ካለበት ከ1ኛ ተከላካዥ ጋር አመልካች በአንድነትና በነጠላ ካሳ ሊፍለኝ ይገባል በማለት ተጠሪ ያቀረበውን ክስ የፌዴራል መ/ደ/ፍ/ቤት ተቀብሎ በዚህ መሠረት መወሰኑ ጉዳዩን በይግባኝ የተመለከተውም የፌዴራል ክ/ፍ/ቤት ይህንኑ ማጽናቱ የሕግ ስህተት የተፈጸመው ሆነው ተገኝተዋል።

ው ሣ ኔ

1. የፌዴራል መ/ደ/ፍ/ቤት በመ.ቁ. 00388 በ2/4/96 ዓ.ም የሰጠው ውሣኔና የፌዴራል ክ/ፍ/ቤት በመ.ቁ. 29113 በ5/4/99 ዓ.ም የሰጠው ትእዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ስለሆነ በፍ/ብ/ሕግ/ሥ/ሥ/ቁ. 348/1/ መሠረት ተሸሯል።
2. አመልካች በፈጸመው ጥፋት ከውል ውጭ ኃላፊነት ያለበት መሆኑ የተረጋገጠ ቢሆንም በዚህ ምክንያት ተጠሪ ደርሶብኛል የሚለው ጉዳት ተለይቶ በክስ ያልተጠየቀ ስለሆነ ከሥር 1ኛ ተከላካዥ በአንድነትና በነጠላ በክስ የተጠየቀውን ገንዘብ ሊከፍል አይገባም ተብሎ ተወስኗል።
3. ግራ ቀኙ ወጭና ኪሣራ ይቻቻሉ።
4. መዝገቡ ተዘግቶ ወደ መ/ቤት ተመልሷል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ነ/ዓ

ዳኞች:- መንበረፀሐይ ታደሰ

ፍስሐ ወርቅነህ

ሐገሥ ወልዱ

ሒሩት መለሠ

ታፈሰ ይርጋ

አመልካች:- የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ - አልቀረበም

ተጠሪ:- አቶ ካሳ ግዛው

መዝገቡ ተመርምሮ ቀጥሎ የተመለከተው ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

ይህ የሰበር አቤቱታ ሊቀርብ የቻለው በተጠሪ በኩል ጥፋት መፈጸሙን አመልካች ያላስረዳ ሰለሆነ በክስ የተጠየቀውን ገንዘብ ተጠሪ ሊከፍል አይገባም በማለት በበታች ፍ/ቤቶች በመወሰኑ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ተፈጽሟል በማለት አመልካች ቅሬታ በማቅረቡ ነው።

የጉዳዩ አመጣጥም ሲታይ አመልካች በፌዴራል መ/ደ/ፍ/ቤት በተጠሪ ላይ ባቀረበው ክስ ተከላካዥ በድርጅታችን በመካኒክነት ተቀጥሮ በመሥራት ላይ እንዳለ የዋጋ ግምታቸው ብር 1178.05 (አንድ ሺህ አንድ መቶ ሰባ ስምንት ብር ከአምስት ሣንቲም) የሆኑ የመኪና መለዋወጫዎችን በመኪና ላይ ለመግጠም ተረክቦ ያልገጠመ ከመሆኑም በላይ ጠፍቶብኛል በማለት ወደ ንብረት ክፍል ገቢ ሳይደርግ የቀረ ስለሆነ ተከላካዥ እነዚህን የተከረባቸውን መለዋወጫ ዕቃዎች መልሶ እንዲያስረክብ ወይም የዋጋ ግምታቸውን እንዲከፍል ይወስንልን በማለት ጠይቋል።

የከላኛ ክስና ማስረጃም ለተከላኛ ደርሶ በሰጠው መልስ የመኪና መለዋወጫ ዕቃዎችን መረከቡን ሳይክድ የሥራ መደቡ የተበላሹ የከላኛ መኪናዎችን መጠገን እንደሆነና ጥገናውም የሚከናወነው በመደበኛ የሥራ

ሰዓት እንደሆነ በሥራ መውጫ ላይም እንደማንኛውም ሠራተኛ ተፈትሾ እንደሚወጣ ገልጾ ንብረቱ ሊጠፋ የቻለው በጥበቃ ሠራተኞች ቸልተኝነት ስለሆነ ክሱ ከባቂ ኪሳራ ጋር ሊሰረዝ ይገባል በማለት ተከራክሯል።

የግራ ቀኙ ክርክር በዚህ መልኩ የቀረበለትም የፌዴራል መ/ደ/ፍ/ቤት ክርክሩን ከቀረበው ማስረጃ አኳያ ተመልክቶ ተከሳሽ የተረከባቸውን የመለዋወጫ ዕቃዎች እስከ መቼ ድረስ ተሽከርካሪዎች ላይ መግጠም እንዳለበት ወይም በምን ያህል ጊዜ ወደ ጥገና ክፍል መመለስ እንዳለበት የተመለከተ ነገር ስለሌለና ተከሳሽም የተረከባቸውን ንብረቶች ከሥራ ሰዓት ውጭ የመጠበቅ ኃላፊነት የሌለበት ከመሆኑም ሌላ ንብረቶቹን እንዲያስረክብም ሆነ የዋጋ ግምታቸውን ለመክፈል አይገደድም በማለት ክሱን ሳይቀበለው ቀርቷል።

ከሳሽ በዚህ ውሳኔ ቅሬታ አድርጎት የይግባኝ ቅሬታውን ለፌዴራል ክ/ፍ/ቤት ቢያቀርብም ፍ/ቤቱ በበኩሉ ግራ ቀኙን አከራክሮ ይግባኙን ባለመቀበል የሥር ፍ/ቤትን ውሳኔ አጽንቷል።

የሰበር አቤቱታውም የቀረበው ይህንኑ በመቃወም ሲሆን ይህ ሰበር ችሎት አቤቱታውን መርመሮ ተጠሪ የተሽከርካሪ መለዋወጫዎችን መከረቡና በመኪናዎች ላይም አለመገጠሙ ተረጋግጦ እያለ በክስ የተጠየቀውን ገንዘብ ሊከፍል አይገባም ተብሎ መወሰኑ ለሰበር ቀርቦ መጣራት እንዳለበት በማመኑ ተጠሪን ጠርቷል።

ሆኖም ተጠሪ በጋዜጣ ተጠርቶ ያልቀረበ ስለሆነ በአመልካች ክርክር ላይ በመመሥረት የሰበር አቤቱታው እንደሚከተለው ተመርምሯል።

ይህም ችሎት የሰበር አቤቱታውን እንደሚከተለው መርምሯል። ሊፈታ የሚገባው የጉዳዩ ጭብጥ ተጠሪ ከአመልካች የተረከባቸውን የመለዋወጫ ዕቃዎች በዓይነት ለማስረከብ ወይንም የዋጋ ግምታቸውን ለመክፈል ይገደዳል ወይስ አይገደድም የሚለው ሆኖ ተገኝቷል።

ተጠሪ ለክርክሩ ምክንያት የሆኑትን የመለዋወጫ ዕቃዎች ከአመልካች ላይ መረከረቡን ሳይክድ ነገር ግን ሊጠፉ የቻሉት በመ/ቤቱ የጥበቃ ሠራተኞች ጥፋት መሆኑን ገልጾ በኃላፊነት ሊጠየቅ እንደማይችል ተከራክሯል።

የፌዴራል መ/ደ/ፍ/ቤት ተጠሪ በክስ የተጠየቀውን ገንዘብ ሊከፍል አይገባም ወደሚል ድምዳሜ ለመድረስ የቻለው የተረከባቸውን የተሽከርካሪ የመለዋወጫ ዕቃዎች በምን ያህል ጊዜ ውስጥ ተሽከርካሪዎች ላይ መግጠም እንዳለበት ወይም በምን ያህል ጊዜ ወደ ጥገና ክፍል መመለስ እንዳለበት የተመለከተ ነገር ካለመኖሩም በላይ ተጠሪ የተረከባቸውን ንብረቶች ከሥራ ሰዓት ውጭ የመጠበቅ ግዴታ ስለሌለበትና ንብረቶቹ በሥራ ሰዓት የጠፉ ስለመሆኑም አመልካች ያላስረዳ በመሆኑ በፍ/ብ/ሕ/ቁ 2027፣ 2029 እና 2031 መሠረት ተጠሪ ጥፋት የፈጸመ ስለመሆኑ በአመልካች ማስረጃ ስላልተረጋገጠ ኃላፊ አይሆንም በማለት ነው።

ይሁንና ተጠሪ ከአመልካች ጋር በፈጠረው የሥራ ውል መነሻነት ለክሱ መነሻ የሆኑትን የተሽከርካሪ መለዋወጫዎችን ስለመረከቡ በአመልካች ማስረጃ የተረጋገጠ ከመሆኑም በላይ በተጠሪም አልተካደም። ተጠሪ እነዚህን ለክርክሩ ምክንያት የሆኑትን የመኪና መለዋወጫዎች ከአመልካች ከተረከቡ በኋላ በመኪና ላይ እስከሚገጥምበት ጊዜ ድረስ በንብረቶቹ ላይ ለሚደርስ ማናቸውም ጉዳት፣ ብልሽት ወይንም መጥፋት በኃላፊነት ተጠያቂ ሊሆን ስለሚችል ይህ ችግር እንዳይከሰት ተጠሪ ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግ እንደሚጠበቅበት ይታመናል። ተጠሪ ይህንን ጥንቃቄ ማድረግ ባያስፈልገው ኖሮ ቀድሞውንም ቢሆን ዕቃዎችን ፈርሞ መረከብ ባላስፈለገው ነበር።

በሌላ በኩልም ተጠሪ ፈርሞ የተከረባቸውን እነዚህን የመኪና መለዋወጫ ዕቃዎች እንዳይጠፉ፣ እንዳይሰረቁም ሆነ ሌላ ጉዳት እንዳይደርስባቸው ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግ የሚጠበቅበት በሥራ ሰዓት እንጂ ከሥራ ሰዓት ውጭ እንዳልሆነም ይታመናል።